

Povijest države i prava hrvatskog naroda i ostalih naroda Jugoslavije

Predmet i metoda. Pojava i razvoj državnosti (kao i odgovarajućih pravnih sustava) u doba ranog feudalizma kod Slovenaca VI st; Hrvatska država za vrijeme narodnih vladara. Osnovne crte u razvitku državnosti feudalne Hrvatske. Organizacija vlasti u feudalnoj Hrvatskoj. Srpska država u Raškoj. Samuilova država u Makedoniji. Državnopravna analiza nagodbe hrvatskog plemstva s kraljem Kolomanom.

Državnost i pravo južnih Slavena u doba razvijenog feudalizma. Srpska feudalna država. Srednjovjekovna bosanska država.

Prodor Turaka i propast feudalnih država južnoslavenskih zemalja u okvirima Turskog carstva. Državnopravna analiza položaja hrvatskih i slovenskih zemalja pod vlašću Habsburgovaca. Analiza državnopravnog položaja Hrvatskog primorja u doba razvijenog feudalizma. Elementi državnosti Dubrovačke republike. Ustrojstvo Dalmacije pod Venecijom.

Pravni položaj srednjovjekovnih gradova. Gradski statuti. Komunalna autonomija dalmatinskih gradova. Notarijat u Dalmaciji.

Promjene u južnoslavenskim zemljama potkraj XVIII i početkom XIX stoljeća u svjetlu teorije države i prava. Samostalne države južnih Slavena u XIX stoljeću. Obnova srpske državnosti početkom XIX stoljeća. Državnopravni razvitak Crne Gore. Državnopravni položaj hrvatskih zemalja 1860—1914. Problematika državnosti Hrvatske u svjetlu Nagodbe.

Ustavopravna periodizacija stare Jugoslavije. Slom stare Jugoslavije kao državopravno pitanje.

Stvaranje nove jugoslavenske države i problematike s time u vezi.

Razvoj SFRJ od 1945. do naših dana.

To je sažeti pregled pitanja koja su obrađivana na predavanjima I godine. Dubljem ulaženju u pojedina pitanja i u pojedine pomoćne povijesne znanosti uvelike su pridonijele posebno umnožene bibliografije domaće i strane literature koje su priredili pojedini profesori.

O daljem radu postdiplomskog studija pomoćnih povijesnih znanosti u Zadru, uz pregled programa predavanja pojedinih disciplina u II godini studija, izvijestit ćemo naknadno.

J. Kolanović

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o raspoređivanju dohotka i raspodjeli sredstava za osobne dohotke organizacija udruženog rada grane 913—00 — Kulturno-prosvjetne djelatnosti u grupaciji II »Zavodi za zaštitu spomenika kulture, za zaštitu prirode i arhivi«

Pregled sadržaja

I Opće odredbe	čl. 1—2
II Uvjeti za stjecanje dohotka	čl. 3—8
Osnove i mjerila za raspodjelu dohotka	čl. 9—13
Osnovi i mjerila za utvrđivanje učešća radnika u raspodjeli osobnih dohodaka — najniži osobni dohodak. Osnovi za utvrđivanje vrijednosti radnih mjesta. Uskladjivanje osobnih dohodaka sa troškovima života	čl. 14—21

Naknade i druge isplate iz sredstava za osobne dohotke (1. Rad duži od punog radnog vremena. 2. Noćni rad. 3. Prekid rada. 4. Naknada za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog korištenja zdravstvene zaštite)	čl. 22
Mjerila za izdvajanje sredstava za zajedničke potrebe radnika	čl. 23—24
Osobna primanja koja terete materijalne troškove (1. Dnevnice. 2. Terenski dodatak. 3. Dodatak za odvojeni život. 4. Naknade za korištenje vlastitog automobila u poslovne svrhe. 5. Naknada troškova prijevoza na rad)	čl. 25—30
Način sudjelovanja u ekonomskoj i drugoj pomoći sudionicima sporazuma koji dođu u izuzetne ekonomske poteškoće	čl. 31—34
Pokazatelji za međusobna uspoređivanja	čl. 35
Postupak za samoupravno sporazumijevanje	čl. 36—37
Naknadno pristupanje sporazumijevanju	čl. 38—39
Registracija sporazuma	čl. 40—41
Organi za praćenje sporazuma	čl. 42—53
Sankcije za nepridržavanje sporazuma	čl. 54—55
Prijelazne i završne odredbe	čl. 56—59

Na osnovi člana 3. Zakona o samoupravnim sporazumima i društvenim dogovorima o raspoređivanju dohotka i raspodjeli sredstava za osobne dohotke, a u skladu s članovima 7—14 spomenutog zakona (NN 34/71 i 31/72) i člana 24. Općeg društvenog dogovora o raspoređivanju dohotka i raspodjeli sredstava za osobne dohotke N. N. 17/72, osnovne organizacije udruženog rada zavoda za zaštitu spomenika kulture, za zaštitu prirode i arhiva SR Hrvatske zaključuju:

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o raspoređivanju dohotka i raspodjeli sredstava za osobne dohotke u zavodima za zaštitu spomenika kulture, za zaštitu prirode i arhivima.

I. OPĆE ODREDBE

Čl. 1.

Osnovne organizacije udruženog rada, zavodi za zaštitu spomenika kulture, za zaštitu prirode i arhivi SR Hrvatske, grana Kulturno-prosvjetna djelatnost (913-00) (u daljnjem tekstu: sudionici sporazuma), na temelju člana 3. Zakona o samoupravnim sporazumima i društvenim dogovorima o raspoređivanju dohotka i raspodjeli sredstava za osobne dohotke (Narodne novine SRH 34/71 i 31/72 u daljnjem tekstu: Zakon) zaključuju samoupravni sporazum o uvjetima stjecanja dohotka i osnovama i mjerilima za raspoređivanje dohotka i raspodjeli sredstava za osobne dohotke (u daljnjem tekstu: sporazum).

Čl. 2.

Sporazumom se utvrđuju pitanja koja se odnose na:

- uvjete za stjecanje dohotka, na koje mogu neposredno utjecati organizacije udruženog rada koje su zaključile ovaj sporazum;
- iznos dohotka po radniku u grupaciji 913—00 koji predstavlja donju granicu uspješnosti poslovanja sa stajališta organizacije udruženog rada i

društvene zajednice i koji služi kao donja granica u politici razvoja i u programima poslovanja organizacije udruženog rada i njihovih grupacija odnosno grane;

- minimalne stope učešća sredstava za proširivanje materijalne osnove udruženog rada u dohotku u grupaciji 913—00 i donju stopu akumulativnosti;
- najniži iznos osobnog dohotka radnika u grupaciji 913—00 za normalni učinak u punom radnom vremenu, koji ne može biti ispod iznosa utvrđenog općim društvenim dogovorom;
- mjerila za izdvajanje sredstava za osobne dohotke;
- osnove i mjerila za utvrđivanje vrijednosti radnih mjesta i za utvrđivanje udjela pojedinih radnika u raspodjeli sredstava za osobne dohotke;
- mjerila za utvrđivanje osobnih dohodaka za rad duži od punog radnog vremena i za noćni rad i najniži postotak naknade osobnog dohotka za vrijeme privremene spriječenosti za rad u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite koja tereti sredstva organizacije udruženog rada;
- mjerila za izdvajanje sredstava za zajedničke potrebe radnika;
- uvjeti i način usklađivanja osobnih dohodaka s troškovima života;
- osnove i mjerila za izdvajanje i korištenje sredstava rezervnog fonda organizacije udruženog rada;
- način sudjelovanja u ekonomskoj i drugoj pomoći organizacijama udruženog rada, koje dođu u izuzetne ekonomske teškoće;
- mjerila za utvrđivanje osobnih primanja koje terete materijalne troškove kao što su:
  - dnevnice i prijevozni troškovi za službena putovanja,
  - selidbeni troškovi,
  - terenski dodaci,
  - dodaci za odvojeni život radnika od obitelji,
  - naknade za korištenje vlastitih automobila radnika u poslovne svrhe, kao i druga osobna primanja koja terete materijalne troškove.
- pokazatelje za međusobno uspoređivanje uvjeta gospodarenja, raspoređivanje dohotka, raspodjele osobnih dohodaka, osobnih primanja koja terete materijalne troškove, izvršenih radnicima u vezi s radom, naknade i dr.;
- mjere za provođenje samoupravnih sporazuma i materijalnu i društvenu odgovornost sudionika sporazumijevanja;
- postupak za samoupravno organiziranje;
- naknadno pristupanje sporazumu i odustajanje od sporazuma;
- registraciju sporazuma;
- organe za sprovođenje sporazuma;
- prelazne i završne odredbe.

II. UVJETI ZA STJECANJE DOHOTKA

Čl. 3.

1. Pod dohotkom koji se raspoređuje po osnovama i mjerilima iz ovog sporazuma, podrazumijeva se dohodak umanjen za ugovorne i zakonske obaveze i uvećan za iznos amortizacije iznad propisanih minimalnih stopa.
2. Pod dohotkom po uvjetno kvalificiranom radniku podrazumijeva se dohodak iz prednjeg stava podijeljen sa ukupnim brojem uvjetno kvalificiranih radnika.

3. Pod osobnim dohotkom po uvjetno kvalificiranom radniku razumijeva se masa osobnih dohodaka promatranog perioda podijeljen sa brojem uvjetno kvalificiranih radnika.

Čl. 4.

1. Pod uvjetima za stjecanje dohotka na koji mogu neposredno utjecati sudionici sporazuma smatraju se:
  - zajedničko programiranje razvoja, međusobne podjele rada,
  - racionalizacija gospodarenja, a naročito spriječavanja udvostručenja kapaciteta,
  - zajednička obrada terena,
  - objedinjavanje istraživanja.
2. Utvrđivanje uvjeta gospodarenja provodi se međusobnim dogovaranjem sudionika sporazuma.
3. Uvjete gospodarenja iz st. 1. ovog člana obavezno usklađuju sudionici ovog sporazuma putem organa iz čl. 42.

Čl. 5.

Sudionici sporazuma u svrhu jedinstvenog nastupanja i osiguranja sredstava po jednakim uvjetima, utvrđuju zajedničke kalkulativne osnove polazeći od minimuma danih ovim sporazumom.

Čl. 6.

Sudionici sporazuma se obavezuju:
— izraditi kalkulaciju za formiranje cijene za osiguranje sredstava kod nadležnih fondova odnosno organa

osobnih dohodaka
materijalnih troškova
minimalne stope akumulacije

Izradu kalkulacija sudionici sporazuma rade zajednički zastupljeni po granama a unutar grane predstavnici svih sudionika sporazuma.

Čl. 7.

1. Radi što potpunije i objektivnije ocjene uvjeta gospodarenja i stjecanja dohotka sudionika sporazuma, vrši se zajedničko ispitivanje i analiza uvjeta gospodarenja.
2. Za ispitivanje i ocjenu gospodarenja i stjecanja dohotka služe naročito:
  - jedinstveni pokazatelji uspjeha gospodarenja te raspodjela dohotka i osobnih dohodaka i ovog sporazuma,
  - završni računi i periodični obračuni sa izvještajima od sudionika sporazuma.

Čl. 8.

U uvjetima stjecanja dohotka na koje ne mogu neposredno utjecati sudionici sporazuma, u svrhu iznalaženja odgovarajućih rješenja, organi iz čl. 46 ovog sporazuma sa zauzetim stavovima i prijedlozima kao i mišljenjima upoznat će nadležne organe u Republici i društveno političke organizacije.

Osnove i mjerila za raspodjelu dohotka

Čl. 9.

Dohodak ostvaren sa 60% iznosa dohotka po uvjetno kvalificiranom radniku (u daljnjem tekstu: UKR) u privredi SR Hrvatske koji mora osigurati minimalnu stopu akumulacije od 2% na dohodak i najniži netto osobni dohodak utvrđen ovim sporazumom, predstavlja donju granicu uspješnog gospodarjenja.

Prema sudioniku sporazuma koji ostvari dohodak ispod donje granice utvrđene u st. 1. ovog člana, poduzimat će se mjere predviđene ovim sporazumom.

Sudionici sporazuma koji ostvare dohodak ispod donje granice uspješnosti poslovanja utvrđene u stavu 1. ovog člana, raspoređuju dohodak na dio za proširenje materijalne osnove rada i na dio za osobne dohotke prema odredbama ovog općeg akta s tim da ne mogu za osobne dohotke izdvojiti veća sredstva od onih koja su predviđena ovim sporazumom za dohodak ostvaren sa 60% od dohotka privrede SR Hrvatske.

Čl. 10.

Kao osnova za raspoređivanje dohotka koji je ostvario sudionik sporazuma na dio za osobne dohotke radnika i zadovoljenje zajedničkih potreba radnika, te na dio za proširenje materijalne osnove rada služi usporedba ostvarenog dohotka po uvjetno kvalificiranom radniku sudionika sporazuma sa ostvarenim dohotkom po uvjetno kvalificiranom radniku u privredi Republike, i to:

Sudionici sporazuma kod kojih je ostvaren dohodak po UKR prema dohotku po UKR u privredi Republike SRH u tekućoj godini u %	Visina brutto osob. dohotaka po UKR kod sudionika sporazuma, prema brutto osobnom dohotku po UKR u privredi Republike SRH, iznosi u %
	za svaki indeksni poen dohotka
od 60—70	89 + 0,4
od 70—80	92,6 + 0,3
od 80—90	95,3 + 0,2
od 90—100	97,1 + 0,1
od 100—125	100 + 0,80
od 125—150	120 + 0,40
od 150—175	130 + 0,20
od 175—200	135 + 0,16
od 200—250	139 + 0,12
od 250—300	145 + 0,08
od 300—400	149 + 0,04
od 400	153 + 0,02

Čl. 11.

Stope učešća sredstava za brutto osobne dohotke dane u čl. 10. ovog Sporazuma, smatraju se maksimalnim stopama.

Sudionici Sporazuma mogu svojim općim aktima utvrditi i manje stope izdvajanja iz dohotka za brutto osobne dohotke.

Čl. 12.

Sudionici sporazuma obavezuju se da će u rezervni fond izdvojiti dio ostvarenog dohotka u visini od 2% od dohotka.

Obaveza izdvajanja u rezervni fond prestaje kada ukupna sredstva rezervnog fonda dostignu vrijednost u visini od 15% od prosječno ostvarenog dohotka u posljednje tri godine.

Čl. 13.

Sredstva rezervnog fonda koriste se za:

- pokriće poslovnog gubitka utvrđenog završnim računom sudionika sporazuma,
- za financiranje poslova i zadataka iz oblasti priprema na narodnu odbranu, ako sudionik sporazuma nije u stanju financirati te poslove iz drugih sredstava,
- za pokrivanje vrijednosti neotpisanog dijela rashodovanih ili prodanih sredstava sudionika sporazuma,
- za privremene pozajmice poslovnom fondu za obrtna sredstva,
- za druge svrhe koje su predviđene pozitivnim propisima.

Osnovi i mjerila za utvrđivanje učešća radnika u raspodjeli osobnih dohodaka — najniži osobni dohodak. Osnovi za utvrđivanje vrijednosti radnih mjesta. Usklađivanje osobnih dohodaka sa troškovima života.

Čl. 14.

Svaki radnik sudionika sporazuma sudjeluje u raspodjeli sredstava za osobne dohotke prema rezultatima njegovog rada, njegovom osobnom doprinosu, poslovnom uspjehu i razvoju sudionika sporazuma, koji je dao svojim tekućim i minulim radom.

Čl. 15.

Najniži iznos netto osobnog dohotka radnika kod sudionika sporazuma iznosi 1.000.— din mjesečno tj. za 182 sata rada i normalan učinak, odnosno 5,50 din na sat.

Najniži iznos osobnog dohotka iz prednjeg stava svake se godine povećava za postotak porasta prosječnih nominalnih osobnih dohodaka u privredi Republike u protekloj godini.

Potpisnici sporazuma suglasni su, da se u organizacijama udruženog rada formiraju sredstva iz fonda zajedničke potrošnje za pomoć radnicima s najnižim primanjima.

Kriterij za dodjeljivanje pomoći je broj članova užeg domaćinstva i dohodak po članu domaćinstva. Pravo na pomoć imaju svi radnici sa prosječnim osobnim dohotkom po članu užeg domaćinstva do 500.— din.

Čl. 16.

Najviši osobni dohodak kod sudionika sporazuma ne može prijeći iznos dobiven množenjem ostvarenog netto osobnog dohotka po UKR iz prethodne godine sa faktorom 3.

Tako utvrđeni najviši osobni dohodak povećava se za 0,25% za svakog uposlenog radnika od točke 1—4 tabele za jedinstvenu primjenu kriterija za utvrđivanje rezultata rada i osobnih dohodaka po UKR.

Tako utvrđeni najviši netto osobni dohodak ne može biti veći od iznosa utvrđenog Općim društvenim dogovorom.

Čl. 17.

Kod utvrđivanja osnova i mjerila za učešće pojedinih radnika u raspodjeli sredstava za osobne dohotke, sudionici sporazuma obavezno se pridržavaju odredaba sporazuma o najnižem i najvišem osobnom dohotku, s tim da dozvoljeni raspon u startnim osnovama sporazumno utvrđuju sa 1 : 4,0.

Čl. 18.

Netto osobni dohoci utvrđeni prema mjerilima ovog Sporazuma svake se godine povećavaju za postotak porasta prosječnih osobnih dohodaka u privredi Republike u prethodnoj godini koji se objavljuju u »Narodnim novinama« SRH. Ove korekture vrše se po završnom računu, a najkasnije do 1. travnja.

U toku godine vršit će se usklađivanje netto osobnih dohodaka sa troškovima života pod uvjetom da troškovi života rastu najmanje za 5%.

Usklađivanje osobnih dohodaka sa porastom troškova života, vrši se na osnovu statističkih podataka objavljenih od Republičkog zavoda za statistiku, a na način da se prosječni netto osobni dohodak radnika ostvaren u prethodnom razdoblju tekuće godine uveća za postotak porasta troškova života i za tako dobiven iznos korigiraju sve netto startne osnove svih zaposlenih radnika.

Ovakvo utvrđena masa sredstava ne smije prijeći odnose dane u tabeli čl. 10.

Čl. 19.

Sudionici sporazuma obavezuju se svojim općim aktima - analitičkom ocjenom radnih mjesta vrednovati radna mjesta najmanje u visini kalkulativnih osobnih dohodaka sa kojima ulaze u program rada i plan financiranja na slijedećim osnovama:

- stručnost (završeno školovanje)
- radno iskustvo (staž)
- složenost i odgovornost poslova i vrste radnih zadataka
- uvjeti rada
- ostali specifični uvjeti.

Čl. 20.

Vrednovanje radnih mjesta sudionici sporazuma vršit će uz slijedeće uvjete:

- za puno radno vrijeme
- za normalan rezultat rada (učinak)
- za odgovarajući kvalitet poslova (izvršenog rada)
- uz normalan funkcionalno — poslovni uspjeh ustanove.

Čl. 21.

Sudionici sporazuma svojim će općim aktima utvrditi metode učešća radnika u raspodjeli sredstava za osobne dohotke za ona radna mjesta gdje radni rezultat nije moguće mjeriti. Kod toga će prvenstveno polaziti od funkcionalno-poslovnog uspjeha ustanove, njezinog razvoja, razvoja društvenih odnosa, smanjenja troškova poslovanja i slično.

Naknade i druge isplate iz sredstava za osobne dohotke

1. Rad duži od punog radnog vremena.

Čl. 22.

Za rad duži od punog radnog vremena obračun osobnog dohotka radnika vršit će se tako, da se osnovna satnica uveća za najmanje 50%.

2. Noćni rad

Za rad noću obračun osobnog dohotka radnika vršit će se tako da se osnovna satnica uveća za najmanje 12,5%.

3. Prekid rada

Za vrijeme prekida rada do kojega dođe zbog elementarnih nepogoda, više sile, a bez krivnje radnika, radniku pripada naknada osobnog dohotka najmanje 70% njegovog prosječnog osobnog dohotka ostvarenog za proteklo obračunsko razdoblje.

4. Naknada za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog korištenja zdravstvene zaštite.

Naknada osobnog dohotka zbog privremene spriječenosti za rad radi korištenja zdravstvene zaštite iznosi najmanje 80% prosječnog osobnog dohotka koji je radnik ostvario za prethodnu kalendarsku godinu prije godine u kojoj je nastupio slučaj po kojem se steče pravo na naknadu, i to za sve slučajeve kad ovu naknadu isplaćuje sudionik Sporazuma, a propisima o socijalnom osiguranju nije predviđena naknada u većem iznosu.

Mjerila za izdvajanje sredstava za zajedničke potrebe radnika

Čl. 23.

Sudionici sporazuma obavezuju se izdvajati sredstva iz dohotka za zajedničku potrošnju radnika, najmanje u visini od 2% od bruto osobnih dohodaka, a za slijedeće namjene:

- za naknade (regres) povećanih troškova kod korištenja god. odmora radnika,
- dotacije i druge naknade za zajednička putovanja i izlete koji se daju radnicima odnosno organizatorima takovih putovanja i izleta.
- druga primanja sličnog karaktera, a koja se radnicima isplaćuju neposredno iz sredstava fonda zajedničke potrošnje.

Isplata naknade za povećane troškove korištenja god. odmora radnika, regulirat će sudionici sporazuma svojim normativnim aktima, s time da najniži iznos isplate ne može biti ispod 30% prosječnog osobnog dohotka radnika u privredi SRH, a najviši iznos isplate ne može premašiti prosječni netto iznos osobnog dohotka radnika u privredi Republike SRH u protekloj godini.

Čl. 24.

Sudionici sporazuma utvrdit će svojim normativnim aktima pored sredstava iz čl. 23. ovog sporazuma visinu izdvajanja sredstava za fond zajedničke potrošnje i obavezuje se razraditi mjerila za upotrebu tih sredstava, za stručno osposobljavanje radnika, za potrebe obrazovanja, za pružanje pomoći obitelji bolesnog ili umrlog radnika, za nagrade prilikom umirovljenja i druge nagrade.

Osobna primanja koja terete materijalne troškove

Čl. 25.

1. Dnevnice

Dnevnice za službena putovanja u zemlji iznose do 150.— din.

Sudionici sporazuma mogu svojim općim aktima utvrditi, da se troškovi noćenja za vrijeme službenog puta, plaćaju po računu za noćenje i u tom slučaju dnevnicu iznosi najviše 80.— din.

Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo priznaju se u visini utvrđenoj propisima za organe uprave.

2. Terenski dodatak

Čl. 26.

Terenski dodatak je naknada za veće troškove života radnika dok radi na terenu neprekidno preko 30 dana, a proizlazi iz povećanih troškova:

- prehrane,
- stanovanja,
- obrazovanja,
- kulture,
- razonode,
- prijevoza i dr.

Naknada za povećane stvarne troškove života i rada radnika na terenu može iznositi do 40.— din dnevno, odnosno, ako nije organiziran smještaj radnika ovaj se iznos terenskog dodatka može povećati za 50%.

3. Dodatak za odvojeni život.

Čl. 27.

Radnicima koji zbog rada u ustanovi žive odvojeno od uže obitelji može se isplaćivati na osnovu odredaba općih akata sudionika sporazuma dodatak za odvojeni život.

Dodatak za odvojeni život radnika od obitelji iznosi najviše 600.— dinara mjesečno.

4. Naknade za korištenje vlastitog automobila u poslovne svrhe.

Čl. 28.

Naknada troškova za korištenje vlastitog automobila radnika u poslovne svrhe namijenjena je pokrivanju stvarno nastalih troškova.

Ovim sporazumom utvrđuje se iznos naknade sa do 1.— din po prijednom kilometru.

Sudionici sporazuma utvrdit će svojim općim aktima radna mjesta i poslovne svrhe te način utvrđivanja prijedanih kilometara kao i nadležnosti za odobravanje i upotrebu automobila za službene svrhe.

5. Naknada troškova prijevoza na rad.

Čl. 29.

Sudionici sporazuma regulirat će svojim općim aktima pravo na naknadu pokriva troškova prijevoza radnika na rad, ali samo do visine stvarno nastalih troškova na određenim relacijama.

6. Naknada selidbenih troškova.

Čl. 30.

Troškove preseljenja radnika i članova njegove uže obitelji, kada se selidba obavlja uslijed rada, umirovljenja ili smrti, nadoknadit će se najviše do stvarno nastalih troškova što će sudionici sporazuma regulirati svojim općim aktima.

Način sudjelovanja u ekonomskoj i drugoj pomoći sudionicima sporazuma koji dođu u izuzetne ekonomske poteškoće.

Čl. 31.

Pod izuzetnim ekonomskim teškoćama u koje može zapasti sudionik sporazuma smatraju se naročito teškoće nastale uslijed

- požara
- krađa
- poplava
- druge nepogode na čije uzroke ne može sudionik sporazuma utjecati.

Čl. 32.

Sudionici sporazuma će na obrazložen zahtjev sudionika sporazuma koji dođe u izuzetne ekonomske teškoće učestvovati u otklanjanju tih teškoća.

Čl. 33.

Pružanje pomoći obuhvaća:

- pomoć u kadrovima na saniranju pojedinih slučajeva
- ustupanje pojedinih radova
- ustupanje prostora za čuvanje arhivske i dokumentacione građe
- i drugu pomoć.

Čl. 34.

Sudionik sporazuma koji zapadne u poteškoće obraća se radi pružanja pomoći pojedinim sudionicima sporazuma i organu za praćenje i primjenu sporazuma.

Pokazatelji za međusobna uspoređivanja

Čl. 35.

Pokazatelji za međusobno uspoređivanje uvjeta gospodarenja i provođenja sporazuma sadržani su u obrascu SAS-N koji je sastavni dio ovog sporazuma, a objavljen u »Narodnim Novinama« SRH br. 37/72.

Postupak za samoupravno sporazumjevanje

Čl. 36.

1. Postupak za zaključivanje sporazuma te za njegovu izmjenu i dopunu obavlja se prema odredbama člana 8—15 Zakona o samoupravnim sporazumima i društvenim dogovorima o raspoređivanju dohotka i raspodjeli sredstava za osobne dohotke (Narodne Novine SRH br. 34/71).

2. Ako dođe do postupka za izmjenu ili dopunu ovog sporazuma, tada će zadatke na izradi izmjena i dopuna obavljati umjesto zajedničke Komisije predviđene u čl. 11. Zakona spomenutog u st. 1. ovog člana, ovim sporazumom predviđeni organ koji će pratiti sporovođenje sporazuma.

Čl. 37.

1. Sporazum se smatra zaključenim kada ga prihvati najmanje jedna trećina sudionika sporazumjevanja, a stupa na snagu danom registracije.
2. Sporazum obavezuje organizacije udruženog rada koje su ga zaključile ili mu pristupile.

Naknadno pristupanje sporazumjevanju

Čl. 38.

Zaključenom sporazumu mogu naknadno pristupiti organizacije udruženog rada koje nisu sudjelovale u postupku za njegovo zaključivanje.

Pristup sporazumu ove organizacije saopćavaju pismeno svim potpisnicima sporazuma i Republičkom sekretarijatu za rad koji je nadležan za registraciju sporazuma.

Čl. 39.

Sudionik sporazuma može odustati od sporazuma.

Odluku o odustajanju od sporazuma sudionik sporazuma donosi po postupku za donošenje svojih općih akata i dostavlja svim sudionicima sporazuma i Republičkom sekretarijatu za rad koji je nadležan za registraciju sporazuma.

Odustanak stupa na snagu šest mjeseci nakon što je sudionik sporazuma o tome obavijestio potpisnike sporazuma i Republički sekretarijat za rad.

Registracija sporazuma

Čl. 40.

1. Zaključeni samoupravni sporazumi te njihove izmjene i dopune podnose se na registraciju Republičkom sekretarijatu za rad.

2. Ako Republički sekretarijat za rad obavijesti komisiju koja je izradila sporazum da je registracija sporazuma odbijena, komisija će u roku od 15 dana izvršiti usklađenje sporazuma s odredbama zakona, a u smislu iznesenih primjedbi komisije Izvršnog vijeća Sabora za pitanja samoupravnog i društvenog dogovaranja u oblasti stjecanja i raspodjele dohotka i o tome će obavijestiti sve sudionike sporazuma i od njih će zatražiti da se u istom roku pismeno izjasne da li prihvaćaju usklađenje.

Ako usklađeni tekst prihvati najmanje 1/3 sudionika sporazuma, usklađeni tekst sporazuma dostavit će se radi registracije Republičkom sekretarijatu za rad.

Čl. 41.

Ako nadležni organ u roku od 30 dana od prijema sporazuma ne donese odluku o njegovoj usklađenosti s odredbama Zakona, komisija koja je izradila sporazum stavit će zahtjev Republičkom sekretarijatu za rad da se sporazum registrira u skladu s članom 21 Zakona.

Organi za praćenje sporazuma

Čl. 42.

Za praćenje primjene sporazuma osniva se Skupština sudionika koja se sastoji od po jednog delegata svakog sudionika sporazuma.

Članove Skupštine delegiraju sudionici sporazuma.

Mandat Skupštine traje dvije godine.

Čl. 43.

1. Skupština se sastaje najmanje jedanput godišnje u pravilu nakon usvajanja završnih računa radi razmatranja i ocjene provođenja.

Čl. 44.

Skupština bira svog predsjednika i njegovog zamjenika koji sazivaju sjednice i predlažu dnevni red, predsjedavaju i rukovode radom sjednice.

Čl. 45.

Skupština na svojoj prvoj sjednici donosi poslovnik o svom radu i o radu Izvršnog odbora. Poslovnikom će se odrediti tko će obavljati administrativne poslove organa praćenja provedbe sporazuma.

Čl. 46.

Skupština na svojoj prvoj sjednici bira Izvršni odbor.
Izvršni odbor ima 7 članova.

Broj članova Izvršnog odbora utvrđuje se vodeći računa o zastupljenosti svih regija.

Čl. 47.

Mandat članova Izvršnog odbora traje 2 godine. Članovi Izvršnog odbora biraju između sebe Predsjednika, i njegovog zamjenika.

Predsjednik, odnosno njegov zamjenik saziva sjednicu Izvršnog odbora, predlaže dnevni red, predsjedava sjednicama, predstavlja Odbor i obavlja ostale tekuće poslove odbora.

Čl. 48.

Izvršni odbor sastaje se prema potrebi a obavezno poslije svakog periodičnog obračuna.

Izvršni odbor obavlja poslove prema poslovniku o radu Izvršnog odbora.

Čl. 49.

Izvršni odbor može iz svojih redova i redova radnika Sudionika sporazuma imenovati članove za stalne ili povremene komisije za pojedina područja rada.

Čl. 50.

U nadležnosti je Izvršnog odbora da predlaže nadležnim organima društveno političkih zajednica poduzimanje mjera u cilju unapređivanja poslovanja sudionika sporazuma.

Izvršni odbor na osnovu analize ocjene da li organizacije primjenjuju odredbe ovog sporazuma o tome upoznaje sve sudionike. Izvršni odbor daje objašnjenje za primjene odredaba sporazuma.

- provodi postupak izmjene i dopune sporazuma,
- vodi evidenciju o, pristupanjima i otkazima potpisnika sporazuma,
- utvrđuje povećanje troškova života prema službenim podacima za Republiku,
- te vrši i druge poslove koje odredi Skupština sudionika.

Čl. 51.

Izvršni odbor može odlučiti da se analiza o primjeni sporazuma razmatra na Skupštini sudionika koja donosi odgovarajuću odluku. Skupština sudionika ovlaštena je donositi odluku o sankcijama zbog povrede ovog Sporazuma.

Čl. 52.

Sudionici sporazuma obavezuju se da će financirati poslove vezane za sprovođenje sporazuma po mjerilima koje utvrdi Skupština sudionika sporazuma.

Čl. 53.

Sudionici sporazuma obavezuju se da će prilikom sprovođenja sporazuma poštivati načela javnosti i međusobnog povjerenja, te Izvršnom odboru omogućiti nadzor, uvid u opće akte, periodične obračune i završni račun.

Sankcije za nepridržavanje sporazuma

Čl. 54.

Pored sankcija predviđenih u čl. 16. i 41. Zakona o samoupravnom sporazumjevanju i društvenom dogovaranju o raspoređivanju dohotka i raspodjeli sredstava za osobne dohotke (NN 34/71) za povredu odredaba ovog sporazuma utvrđuje se još i slijedeće:

- Stavljanje prigovora sudioniku sporazuma radi kršenja odredaba sporazuma.
  - pored Izvršnog odbora prigovor može staviti, nadležni organ društveno-političke zajednice Službe društvenog knjigovodstva, odnosno Organ upravljanja sudionika sporazuma dužan je u roku od 15 dana razmotriti prigovor.
1. Ako organ upravljanja sudionika sporazuma ne prihvati primjedbe, odluku o spornim pitanjima donosi arbitraža.
  2. Arbitraža za odlučivanje o spornim pitanjima ima 5 članova.
  3. Arbitraža se osniva za svaki pojedini slučaj.
  4. Odluka arbitraže je konačna.

Čl. 55.

Do donošenja odluke arbitraže, odnosno dok sudionik sporazuma ne provede odluku arbitraže o spornim pitanjima na njegovo raspoređivanje dohotka primjenjuju se neposredno mjerila utvrđena općim društvenim dogovorom.

Prijelazne i završne odredbe

Čl. 56.

1. Sudionici sporazuma dužni su u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovog sporazuma, uskladiti svoje opće akte sa odredbama sporazuma.
2. Ako je opći akt sudionika sporazuma u suprotnosti s odredbama ovog sporazuma, vrijede odredbe ovog sporazuma.

Čl. 57.

Sudionici sporazuma koji su do sada imali veći iznos osobnog dohotka po uvjetno kvalificiranom radniku nego što proizlazi prema kriterijima čl. 10. ovog sporazuma uskladit će visinu dohotka po odredbama ovog sporazuma najkasnije do 31. XII. 1973. godine na način što će se proporcionalno svakog mjeseca umanjivati iznosi osobnog dohotka koji su isplaćivani iznad mjerila utvrđenih ovim sporazumom.

Čl. 58.

1. U cilju osiguranja provođenja ekonomske politike do konca 1972. i isplata osobnih dohodaka, sredstava zajedničke potrošnje i sredstava koja terete materijalne troškove, sudionici sporazumijevanja suglasili su se da ove isplate mogu povećavati u mjerilima koja proizlaze iz predviđenih povećanja utvrđenim društvenim planom SR Hrvatske za 1972. godinu vodeći računa o važećim odredbama Zakona o privremenom usmjeravanju raspodjele osobnih dohodaka u radnim i drugim organizacijama (NN br. 32/71 i 56/71) i to za povećanje osobnih dohodaka po radniku najviše do 16% u odnosu na 1971. godinu, ako mu je prosjek osobnih dohodaka iznosio po radniku za 1971. god. 1.520 i više dinara netto.

2. Sudionici sporazuma koji su ostvarili niži prosjek osobnih dohodaka po radniku u 1971. god. primjenjivat će mjerila ovog sporazuma bez drugih ograničenja.

Čl. 59.

Ovaj sporazum stupa na snagu danom upisa u registar kod Republičkog Sekretarijata za rad, a primjenjuje se od 1. studenog 1972. god.

RAD DRUŠTVA ARHIVSKIH RADNIKA HRVATSKE U RAZDOBLJU 1971—72.

Društvo arhivskih radnika Hrvatske radilo je u okviru programa, koji je već bio postavljen na skupštini u Dubrovniku 1970, a razrađen početkom 1971. g.

Osnovna aktivnost Društva očitovala se u organizaciji savjetovanja, razvijanju međurepubličke suradnje, sudjelovanja u radu Saveza društava arhivskih radnika Jugoslavije, te razvijanju međunarodne suradnje i veza.

Prvo savjetovanje organizirano je od 12. do 15. 10. 1971. u Malinskoj na otoku Krku zajedno sa Povijesnim društvom otoka Krka.

Na savjetovanju u Malinskoj Povijesno društvo otoka Krka imalo je na svom dijelu programa povijesne teme: Ustanak u Zapadnoj Hrvatskoj, povodom 30. godišnjice Ustanka, te tematiku vezanu uz porodicu Frankopana, u čijem posjedu se nalazio otok Krk, a povodom 300. godišnjice pogiblje P. Zrinskog i K. Frankopana.

Priređene su i dvije arhivske izložbe vezane uz gornju problematiku.

U arhivskom dijelu savjetovanja K. Nemeth, viši arhivist Historijskog arhiva u Zagrebu, referirao je o temi »Vodič kroz arhive u Hrvatskoj«, centralnom pitanju za sve arhivske ustanove.

U diskusiji pojedini delegati naglasili su velike poteškoće u kojima se nalaze arhivske ustanove s tako malobrojnim arhivskim kadrom, a nasuprot tako kompleksnom zadatku. Govorilo se također o potrebi razgraničenja arhivske građe između arhiva, kako bi se građa jednog fonda našla na jednom mjestu i prema tome lakše vršila obrada.